

Ook omtrent de behandeling van diphtheritis met ijzerchloried geeft de statistiek gunstige resultaten: ROSENTHAL *Therap. Monatshefte* heeft daarmede 271 patiënten behandeld en de sterfte bedroeg slechts 8,2 pCt. Men mag echter uit het slechts viermaal voorkomen van larynxstenose opmaken, dat deze gevallen niet van hevigen aard waren.

FOKKER.

Diphtherie-mortaliteit. — Volgens de *tabellarische Uebersichten betreffend den Civilstand der Stad Frankfurt a/M.*, bedroeg de mortaliteit aan diphtherie in de laatste tien jaren:

1885	76 gev.	1890	279 gev.
1886	110 "	1891	280 "
1887	212 "	1892	264 "
1888	157 "	1893	257 "
1889	221 "	1894	200 "

In 1895, d. i. na toepassing de serum-therapie waren er slechts 61 sterfgevallen aan diphtherie.

Het lager cijfer in 1885 verzwakt de beteekenis van de daling in 1895, al is het waar dat de bevolking van Frankfort in de laatste 10 jaren is vermeerderd.

KASSOWITZ, een hardnekkig tegenstander der serum-therapie deelt in de *Wiener klin. Wochenschr.*, n°. 17, van Triest een veel ongunstiger statistiek mede:

1888	98 gev.	1892	182 gev.
1889	93 "	1893	222 "
1890	118 "	1894	349 "
1891	173 "	1895	271 "

Dit wordt nog ongunstiger als men de cijfers van de 3 laatste jaren per kwartaal beziet.

IVde kwartaal.

1888	30 gev.	1891	61 gev.
1889	34 "	1892	69 "
1890	39 "	1893	63 "

In het laatste kwartaal van 1894 en geheel 1895 werd de serum-therapie in Triest algemeen toegepast. In Triest meent men, dat de groote diphtherie-sterfte het gevolg is van het feit dat deze stad door een zware epidemie bezocht werd en dat de sterfte nog veel hooger zou zijn als het serum niet ware toegepast; en men tracht dit aan te toonen door statistieken waaruit blijkt, dat de mortaliteit aan diphtherie te Triest berekend op het getal ziektegevallen de laagste in geheel Oostenrijk is, n.l. 4,8 pCt. KASSOWITZ geeft toe, dat onmiddellijk na de invoering der serum-therapie de sterfte aan

diphtherie belangrijk minder is geworden in Parijs en Buda-Pesth, minder belangrijk maar toch nog zeer duidelijk in Weenen en Berlijn, maar hij beweert, dat zij ongeveer gelijk gebleven is in Leipzig, Milaan en Londen en hooger is geworden in Triest, Moscou en Petersburg.

Volgens H. KOSSEL (*Deutsch. med. Wochenschr.*, n°. 22) is de mortaliteit aan diphtherie te Berlijn in de laatste 10 jaren als volgt geweest:

1886	1662 gev.	1891	1106 gev.
1887	1392 „	1892	1342 „
1888	1195 „	1893	1637 „
1889	1210 „	1894	1416 „
1890	1601 „	1895	987 „

en in alle Duitsche steden met meer dan 15000 inwoners:

1886	12 211 gev.	1891	10 484 gev.
1887	10 970 „	1892	12 365 „
1888	10 142 „	1893	16 557 „
1889	11 919 „	1894	13 790 „
1890	11 915 „	1895	7 611 „

Houdt men rekening met de belangrijke stijging van het aantal inwoners in 10 jaren en berekent de sterfte aan diphtherie op 100 000 inwoners in de genoemde Duitsche steden, dan vindt men van 1886—1894 gemiddeld 106 sterfgevallen per 100 000 inw. (max. 130, min. 84) tegen 53 in het jaar 1895.

Dit strookt volkomen met de statistiek van de 12 grootste gemeenten van Nederland (dit *Tijdschrift*, n°. 17) en van Parijs (dit *Tijdschrift*, vorige jaarg. Dl. II, blz. 1182).

STRAUB.

BOEK AANKONDIGINGEN.

HEINRICH FRITSCH, *Die Krankheiten der Frauen für Aerzte und Studierende dargestellt*. Siebente neu bearbeitete Auflage. Verlag van FRIEDRICH WREDEN, Berlin 1896.

Deze nieuw bewerkte, 7de uitgave van het werk van FRITSCH omvat in 530 pagina's de gynaecologie in haar geheelen omvang. De grenzen van het gebied der vrouwenziekten zijn niet te eng getrokken; aan blaaslijden, cystoskopie en blaasscheede-fistels is een belangrijk hoofdstuk gewijd. Naast het met voorliefde bewerkte operatieve gedeelte komt het zorgvuldige geduldwerk der conserva-